

Riktlinjer för namngivning av geografiska platser samt adressättning

Huvuddokument

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för namngivning av geografiska platser samt adressättning	Riktlinjer	2024-09-05 § 106	Samhällsbyggnadsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnadsnämnden	2	24SBN405	2028-06-30
Dokumentinformation	Riktlinjerna ska säkerställa att god ortnamnsred tillämpas. Till dokumentet hör två bilagor ("Bilaga 1 Namnberedningsgrupp" och "Bilaga 2 Namngivning").		
Dokumentet gäller för	Tjänstepersoner och förtroendevalda som arbetar med den fysiska miljön.		

Innehåll

Riktlinjer för namngivning av geografiska platser samt adressättning	1
Ansvar och syfte	2
Definition av ortnamn	2
Beredning av namnförslagen	2
Beslut i namnären den	2
Ändring av namn	2
Namnberedningsgrupp	4
Krav på namn	5
Memorialnamn	5

Bilageförteckning

- Bilaga 1 Namnberedningsgruppen
- Bilaga 2 Namngivning

Ansvar och syfte

Kommunen beslutar om namn på stadsdelar, kommunala inrättningar, t.ex. skolor, förskolor och idrottsanläggningar. Kommunen beslutar också om namn på vägar, gator och allmänna platser inom detaljplan samt adresser. Landets kommuner blir därmed de som står för huvuddelen av den officiella namngivningen och dessa namn får genomslagskraft i samhället.

I takt med att Piteå växer och byggandet ökar ställs krav på namngivning av bland annat nya stadsdelar och kvarter. Många olika namn används om samma geografiska område, det skapar otydlighet och försvårar kommunikation såväl internt som externt.

Sedan den 1 juli 2000 finns en hänsynsparagraf införd i kulturmiljölagen med föreskrifter om att tillämpa god ortnamnsred. I detta arbete ska hänsyn tas till namnens kulturhistoriska värde, övriga kulturhistoriska intressen och göra språkliga överväganden.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att all kommunal namngivning genomförs på ett förankrat och tydligt sätt och i rätt tid. Namnen är i sig varumärkesskapande och har betydelse för samhällsbyggandet.

Definition av ortnamn

Ortnamn är ett samlat begrepp för alla geografiska namn, t.ex. städer, byar, sjöar, berg, gator och kvarter, torg, gård eller byggnad. Ortnamnen är vårt viktigaste hjälpmedel när vi ska orientera oss i omgivningen, men har även stor betydelse för människors känsla av identitet och förankring i tillvaron. Krav på namn, se bilaga 1.

Beredning av namnförslagen

Namnförslag ska beredas av namnberedningsgruppen, som består av tjänstemän från Samhällsbyggnad; Kultur, park och fritid; Kommunledningsförvaltningen; Räddningstjänsten; Piteå museum; PostNord och ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden, samt vid behov byaåldermän och lokalhistoriker. Gruppens sammankallande tjänsteperson (= den funktion som har delegation på namngivning) ansvarar för kommunens kontakter med myndigheter och övriga instanser i namnfrågor. Namnförslag ska utarbetas i ett så tidigt skede av planeringsprocessen som möjligt.

Beslut i namnären

Namn på stadsdelar, kvarter, gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser som kommunen är huvudman för, bereds av Namnberedningsgruppen, och därefter kan beslut tas av tjänsteman på delegation av Samhällsbyggnadsnämnden. Beslut om gatunummer och eventuella littera är att hänföra till verkställighet och fattas av tjänsteman.

Ändring av namn

Vid ändring av ortnamn bör berörda fastighetsägare, hyresgäster och bostadsrättsinnehavare underrättas om förslaget och om motiven för detta. Detsamma gäller annan uppgift som ingår i adresser som påverkas av en ändring. De som berörs av ändringsförslaget ska ges möjlighet att lämna synpunkter på förslaget innan beslut tas av tjänsteman på delegation av Samhällsbyggnadsnämnden.

Antagen av Samhällsbyggnadsnämnden 2017-03-02 § 28

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2024-09-05 § 106

Bilaga I Namnberedningsgruppen

Namnberedningsgrupp

Samverkande för namnberedningsgruppen

Samhällsbyggnad, Planeringsavdelningen

- kartingenjör
- ersättare GIS-samordnare

Samhällsbyggnad

Planeringsavdelningen

- stadsarkitekt
- planarkitekt/planhandläggare
- markhandläggare

Gatuavdelningen

- trafikingenjör

Kultur, park och fritid

- parkchef
- fritidschef/skärgård

Kommunledningsförvaltningen

Kommunikationsavdelningen

- kommunikatör

Avdelning för styrning och ledning, Centralarkivet

- arkivarie

Räddningstjänsten

- insatsledare

Piteå museum

- antikvarie

Post Nord

- produktionschef

Samhällsbyggnadsnämnden

- ordförande

Vid behov

- byåldermän/lokalhistoriker eller annan kompetens.

Bilaga 2 Namngivning

Krav på namn

- Nybildade namn ska följa vedertagna språkriktighetsregler.
- Utländska namnelement, som till exempel center och hill, ska inte används som efterled till ortnamn.
- Nybildade namn ska ansluta till det lokala eller regionala namnskicket och inte bildas med hjälp av element som är specifika för annan del av landet.
- Nybildade namn ska vara lätta att uppfatta, uttala och skriva samt inte vara för långa.
- Befintliga namn ska behållas så långt möjligt med oförändrad syftning.
- Nykonstruktioner utan hävd i bygden ska undvikas. Utanför tätorter bör namnen om möjligt anknyta till den by eller gård som vägen leder till.
- Gamla och befintliga namn ska så långt möjligt återanvändas vid ny namngivning.
- Namn som godkänts för offentlig kartproduktion ska även i andra sammanhang användas i sin godkända form.
- Vid användande av personnamn ska jämställdhetsaspekten beaktas.
- Namn ska vara lätta att uttala, stava och uppfatta.
- Namn ska vara bärare av platsens och områdets natur- och kulturhistoriska värden och historia. Hävdvunna namn ska inte ändras utan starka skäl.
- Namn bör vara "lokaliserade", det vill säga man ska av namnet kunna ana sig till var i kommunen gatan eller vägen ligger. Kategorinamn underlättar orienteringen.
- Namn som kan medföra förväxlingsrisk ska undvikas, både i tal och i skriftlig form.
- Namn som kan väcka anstöt, uppfattas som diskriminerande eller ge upphov till mindre behagliga associationer ska undvikas, som till exempel Galgbacken, Hembudsvägen och Eidsvägen.
- Namn som på dialekt uttalas på ett sätt men som i skriftlig form kan läsas på ett annat sätt ska undvikas.
- Namn på växter och djurarter som inte finns i Norrbottens eller i Sveriges fauna eller natur ska undvikas.
- Arbetsnamn och öknamn ska undvikas.
- Namn på vägar efter de företag som för tillfället finns på platsen ska undvikas.

Memorialnamn

Bruk av memorialnamn tillämpas i enlighet med Förenta Nationerna (FN, resolution V111/2).

Memorialnamn ska inte baseras på ännu levande personers namn. En rimlig tid måste ha gått innan en avliden persons namn får användas i till exempel namn på gator. FN:s rekommendation är tre till fem år efter personens bortgång. Om man ska hedra en framstående person bör det göras på den plats/gata där vederbörande växt upp eller har stark anknytning till. Vid personnamn används både för- och efternamn, som till exempel C J Boströms väg.